

Joint Venture in de Westas? Hoe nu verder.

Leren van Joint Venture Silicon Valley Network.

28-1-2015

Kennislab voor Urbanisme

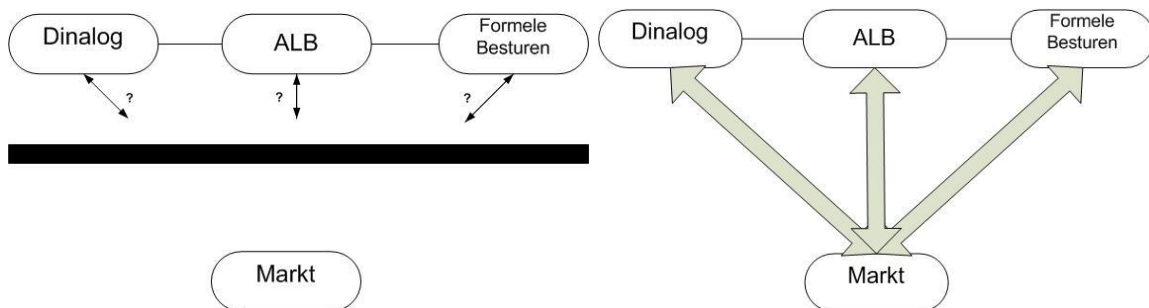
Geert Kievit

Joint Venture in de Westas? Hoe nu verder.

In de huidige situatie van de Westas is het bedrijfsleven en MKB onvoldoende betrokken bij de regio. Er zijn in de Westas meerdere structuren aanwezig, die de regio met elkaar proberen te verbinden. Dinalog en ALB zijn hier voorbeelden van. Daarnaast zijn de formele besturen, zoals gemeenten en de provincie, betrokken bij het schrijven van de regionale visies. Deze structuren werken top-down en missen de input van het bedrijfsleven en MKB. Om de regio te kunnen verbeteren is deze input vanuit het bedrijfsleven en MKB belangrijk. Daarmee wordt tegelijk draagvlak gecreëerd. Op deze manier kan er beter op de problemen uit de regio worden ingespeeld. En kan er een gemeenschap worden opgebouwd, die instaat is om wereldwijd te kunnen concurreren.

Het is belangrijk dat de overheden uit de Westas nadenken over de kracht van de regio en de bedreigingen in beeld brengt zodat zij hun beleid hierop kunnen aanpassen. Het is een gemis dat in de huidige situatie de marktpartijen ontbreken in de visievorming en het niet lukt om de participatie te realiseren.

In de huidige situatie (figuur 1) zijn er vanuit de publieke sector verschillende initiatieven om de Westas door middel van regionale aanpakken te verbeteren. Binnen deze situatie ervaren de publieke instanties een kloof naar de private sector die niet te overbruggen lijkt. Uit gesprekken met professionals uit de publieke sector blijkt dat het wel wordt geprobeerd om de marktpartijen te betrekken, maar dat deze pogingen niet succesvol zijn. De private partijen, die in de structuren participeren bestaan uit een groep grote bedrijven die altijd (verplicht) meedoet. Zoals bijvoorbeeld KLM.



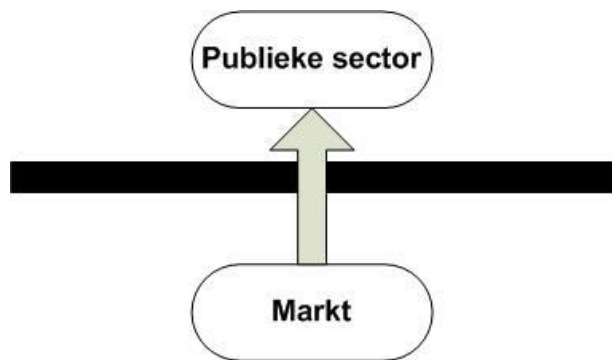
Figuur 1 Huidige situatie

Figuur 2 Gewenste situatie

In de gewenste situatie (figuur 2) vindt een publieke-private samenwerking plaats waarin zowel publieke als private partijen actief in participeren. De gewenste situatie wordt niet bereikt op de manier waarop de organisaties en structuren momenteel zijn opgebouwd. Om dit kunnen bereiken is een andere aanpak nodig.

In Silicon Valley is de publiek-private samenwerking ontstaan vanuit de marktpartijen zelf (figuur 3). In 1991 werd vanwege de slechte economische situatie in Silicon Valley door de Kamer van Koophandel van San Jose een congres georganiseerd waarbij 26 verschillende ondernemingsverenigingen aanwezig waren om te discussiëren over economische ontwikkeling en mogelijke samenwerkingsverbanden. Vanuit dit congres werd er actie ondernomen om meer samenwerking binnen Silicon Valley te bewerkstelligen. In 1992 werd een vergadering gepland waarbij organisaties vanuit verschillende private sectoren bij elkaar kwamen om een uitgebreide agenda voor de toekomst van Silicon Valley te ontwikkelen. Het doel deze beweging was om een plan

te ontwikkelen die de continuïteit van de economische vitaliteit moest behouden. Na een uitgebreid proces met veel participatie en onderzoek naar de regio werd in 1993 de Joint Venture in Silicon Valley opgericht. (Joint Venture Silicon Valley Network, 1995)



Figuur 3 Initiatief uit private sector in Silicon Valley

Het past goed bij de Amerikaanse cultuur dat de private sector zelf actie onderneemt als er iets moet veranderen. In de Nederlandse cultuur wordt er meer op de overheid gewacht en verwacht men het initiatief vanuit de publieke sector. Er is in Nederland een maatschappelijk trend zichtbaar waarin de overheid zich steeds meer terugtrekt en een faciliterende rol inneemt. De markt zal meer verantwoordelijkheid moeten gaan nemen. Het is daarom belangrijk dat er een goed publiek-private samenwerkingverband in de Westas ontwikkeld wordt om op deze maatschappelijk trend in te spelen. (Goudswaard, 2003)

De Joint Venture had met een tegenovergestelde probleem als de organisaties in de Westas te maken. Het lukte daar in eerste instantie niet om de overheden uit Silicon Valley te laten participeren in het samenwerkingsverband. Dit kwam omdat de overheid was uitgesloten bij de eerste fase van Joint Venture waarin de markt zich verzamelde om de een regionale samenwerking op te starten. Onder leiding van belangrijke bestuurders uit Silicon Valley is het gelukt om participatie van de publieke sector te organiseren door ze de mogelijkheid te geven om inhoudelijke input te leveren en met initiatieven mee te werken. (Joint Venture Silicon Valley Network, 1995)

Vanuit de publieke organisaties, die de markt graag willen betrekken in het de regionale samenwerkingsverbanden, moet een beweging komen, die voor de marktpartijen waardevol genoeg is om aan mee te doen. Dit vraagt ook een verandering binnen de private sector. Voordat de marktpartijen in de regio betrokken raken en effectief kunnen samenwerken met overheden moeten zij zichzelf eerst organiseren en verenigen. De private sector is geen homogene massa, maar heeft verschillende interesses en oriëntaties. (Joint Venture Silicon Valley Network, 1995)

Dit kan bereikt worden door actief het bedrijfsleven en het MKB te benaderen om mee te doen met een onderzoek, dat gericht is op het verbeteren van de economische levensvatbaarheid van de regio. Op deze manier kan in kaart worden gebracht wat de private sector precies wil en worden zij gelijk betrokken bij de huidige structuren. Zo wordt de kloof, die er momenteel tussen de publieke en private partijen is, overbrugd.

In Silicon Valley is het initiatief niet alleen ontstaan vanuit de markt, maar is in de eerste fasen ook actief ondersteund door belangrijke, invloedrijke CEO's. Deze CEO's waren ook visionairs. Het bedrijfsleven en MKB zal eerder geneigd zijn om een mee te doen met een onderzoek, dat vanuit dit

soort visionairs wordt georganiseerd. Het is dan ook voor de Westas essentieel om één of meerdere CEO('s) bereid te vinden om te willen investeren in het onderzoek. Deze investering bestaat niet alleen uit een financiële kant, maar vooral uit de bijdrage zich te verbinden aan het onderzoek en gebruik te maken van hun persoonlijk netwerk. (Joint Venture Silicon Valley Network, 1995)

De inkomsten van Joint Venture in Silicon Valley zijn afkomstig uit investeringen, giften en subsidies. Door met professionele fondsenwervers te werken is Joint Venture in staat geweest om de eerste 3 jaar van haar bestaan tussen de 1,7 en 2 miljoen dollar op te halen. Meer dan 60% van dit budget is afkomstig vanuit de private sector. Deze cijfers gaan over de eerste jaren van de Joint Venture als organisatie. Het onderzoek en het uitgebreide participatie proces vonden voor de oprichting plaats. Het bleek moeilijk te zijn om investeerders te vinden voor een proces met een onzekere toekomst. Dat het toch gelukt is, komt door de visionairs. De Westas heeft als voordeel dat zij kan verwijzen naar de Joint Venture Silicon Valley als positief voorbeeld. Het opzetten van het proces begon met een investering van \$75.000 voor de analyse van de regio. Deze analyse hield o.a. 100 interviews met CEO's en maatschappelijke leiders in. (Joint Venture Silicon Valley Network, 1995)

Aanvullend moet in kaart gebracht worden welke (publieke) organisaties en structuren er momenteel in de Westas actief zijn. Vervolgens moet gekeken worden of er organisaties en structuren zijn die de private sector mogelijkheden bieden om in te participeren. Als dit bekend is zal er vanuit deze organisatie of structuur een publiek-private samenwerkingsverband gestart kunnen worden.

Samenvattend:

In de huidige situatie worden de visies om de regio te verbeteren, voornamelijk door publieke organisaties ontwikkeld. De manier, waarop dit nu gebeurt, leidt niet tot de gewenste participatie vanuit de private sector. Door te leren van Joint Venture Silicon Valley wordt het mogelijk om de private sector te betrekken bij een regionaal samenwerkingsverband. Het begint bij het instellen van een onderzoek om te analyseren wat volgens de marktpartijen de kansen en bedreigingen van de Westas zijn. Dit onderzoek moet worden ondersteund door CEO's met visie, zodat de participatie van de private sector toeneemt. Aanvullend moet een onderzoek gedaan worden om de publieke organisaties en structuren in kaart te brengen.

Literatuurlijst

Goudswaard, K. (2003). *Honderd jaar sociale zekerheid in Nederland*. Retrieved from

<http://media.leidenuniv.nl/legacy/kpg-2003-01.pdf>

Joint Venture Silicon Valley Network. (1995). *The Joint Venture Way : lessons for regional rejuvenation* (1st ed.). Retrieved from

<http://www.jointventure.org/images/stories/pdf/lessons1.pdf>